

Opinions towards Moral of Students in the Faculty of Archaeology, Silpakorn University

Santhawee Niyomsap

M.Ed. (Educational Measurement)

Faculty of Archaeology, Silpakorn University

E-mail: jjooyy66@hotmail.com

Abstract

The purpose of this study was to study and compare opinions towards moral of students in the Faculty of Archaeology, Silpakorn University on the Noble Eightfold Path (Right Understanding, Right Thought, Right Speech, Right Action, Right Livelihood, Right Effort, Right Mindfulness, and Right Concentration). Data for this study were collected through a stratified random sampling of 290 students. The data were then analyzed using a number of statistical methods. It was found that morality of students, regardless of sex, was generally high in overall aspects. However, a difference level of morality, though not significantly, was found between male and female students. It was also found that there was a significant difference in level of morality among students of various years.

Keywords : faculty of archaeology, noble eightfoldpath, opinions, moral, Silpakorn university

ความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

สันถวี นิยมทรัพย์

กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)

คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

E-mail: jjoooyy66@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ตามหลักอริยมรรคมีองค์แปด จำแนกตามเพศ และระดับชั้นปี กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรในชั้นปีที่ 1 - 4 ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 290 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาชายและหญิงมีจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มีจริยธรรมแตกต่างจากนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร, ความคิดเห็น, จริยธรรม, นักศึกษา, อริยมรรค

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐได้ทรงมองเห็นความสำคัญ และทรงเป็นแบบอย่างในการนำหลักธรรมทางศาสนามาประพฤติปฏิบัติ ดังพระราชปณิธานในพระปฐมราชโฆวาทที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” และทรงพระเมตตาพระราชทานพระบรมราชโฆวาทไว้ในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ กัน

เพื่อทรงแนะนำสั่งสอนให้ประชาชนชาวไทยได้มองเห็นความสำคัญ และนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนา มาประพฤติปฏิบัติ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นำความสงบสุขมาสู่ชีวิตของตน ของครอบครัว และสังคม ดังพระบรมราชโฆวาทที่ขออันเชิญมาเป็นตัวอย่าง ดังนี้

“คนเราต้องมีศาสนา คือความคิด หรือสิ่งที่คิด ประจำใจ อันเป็นแนวทางปฏิบัติในใจ ประจำตัว และ

ต้องมีการศึกษาคือความรู้ต่าง ๆ ทั้งในด้านจิตใจทั้งในด้านวัตถุเพื่อประกอบกับตัวเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ได้ทั้งสอง อย่างเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งที่จะแยกจากกันไม่ได้”

“ถึงแม้เราจะอยู่ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าแห่งยุคปัจจุบันอย่างไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมจรรยาไม่ได้ ตรงข้ามเราควรจะเอาใจใส่ ส่งสอนกันให้หนักแน่นทั่วถึงยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความคิดความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์แวดล้อมที่วิวัฒนาการไปไม่หยุดยั้ง”

(พระบรมราชาบาท คัดจาก สมพร เทพลีธา, การส่งเสริมศาสนาและจริยธรรมในยุคโลกาภิวัตน์, สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2540, 12-13)

ดังจะเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้เอาใจใส่กับการศึกษาทางด้านจิตใจและศีลธรรมจรรยา ให้เป็นไปอย่างทั่วถึง เช่นเดียวกับที่นักปราชญ์ทางการศึกษา พระเทพเวที (ประยูรค์ ปยุตโต) (2532, 7-58) ได้กล่าวถึงหน้าที่สำคัญของการศึกษาซึ่งมีอยู่ 2 ประการ คือประการแรก การถ่ายทอด รักษา ส่งเสริมเพิ่มพูนวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมทางวิชาการของมนุษย์ หน้าที่ประการที่สอง คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์โดยการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ถูกต้อง และให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาตนเองยิ่ง ๆ ขึ้นไปจนบรรลุเป้าหมายสูงสุดของชีวิต นั่นคือการเข้าถึงสัจธรรมหรือความจริงของโลกและชีวิต สำหรับหน้าที่ของการศึกษาประการที่สองถือว่าเป็นตัวแท่งของการศึกษาซึ่งเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ในการจัดการศึกษา

การศึกษาระดับอุดมศึกษากำลังเผชิญกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ประการที่สองของการศึกษา คือการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ดังปรากฏปัญหาในระดับวิกฤตให้เห็นได้มากมายจากการรายงานของสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ หรือโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อทางอินเทอร์เน็ต อาทิ ปัญหา

การใช้ยาเสพติด และการดื่มสุรา ปัญหาความสัมพันธ์ทางเพศก่อนวัยอันควร ตามมาด้วยปัญหาการตั้งครรภ์ ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาผู้ชายที่ส่งผลต่อการฆ่าตัวตายหรือการฆาตกรรม ปัญหาการทุจริตในการสอบ การมีเจตคติที่รักความสบายไม่สู้งานหนัก ตามด้วยกระแสการบริโภคนิยมจนทำให้มีค่านิยมไปขายบริการทางเพศเพื่อให้ได้เงินมาง่าย ๆ ปัญหาดังกล่าวนั้นได้เพิ่มปริมาณและทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบด้านความรู้ทางวิชาชีพเพื่อผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาดแรงงานอย่างรวดเร็วจนเกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (นรยส ไชยศรีพรหม. 2545, 1-51) เช่นเดียวกับที่ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.กาญจนา นาคสกุล (2546, 2-5) ได้กล่าวถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในช่วง 30-40 ปี ที่ผ่านมาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร มีคนจบชั้นสูง ๆ ชั้นปริญญาโท ปริญญาเอกจำนวนมาก จบชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงก็มหาศาล คนไม่รู้หนังสือมีจำนวนน้อยลงแต่จะเห็นว่าสังคมเรากลับเป็นสังคมล้าหลังเป็นสังคมที่ไร้ระเบียบ นักทดลองดวงตมตุนทำงานได้อย่างสม่ำเสมอคนที่เอาแต่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม ต่อประเทศชาติและต่อโลกยังมีอีกมากมาย แสดงว่าเรามีการเรียน แต่ไม่มีการศึกษา ไม่มีการอบรม ไม่มีการพัฒนาพอ นั่นก็คือ การศึกษายังไม่ดี ดังจะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบนี้ได้ เนื่องจากสังคมโดยทั่วไปตั้งความคาดหวังไว้สูงกับประชาคมอุดมศึกษาว่าจะเป็นแหล่งสร้างสัมมาปัญญาให้แก่สังคม และเป็นแหล่งรวบรวมผู้นำทางปัญญาที่จะผลิตผู้นำเพื่อขับเคลื่อนสังคมในอนาคตให้ดำเนินไปในทิศทางของสังคมอุดมธรรม (เสกสรรค์ ทองคำบรรจง. 2545, 6) สถานการณ์และสภาพบ้านเมืองของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นหลักฐานที่ประจักษ์ชัดโดยทั่วกันแล้วว่าการที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้าน

เศรษฐกิจอย่างมาก แม้จะก่อให้เกิดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความเจริญทางด้านวัตถุอย่างเห็นได้ชัด แต่ขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทำให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในประเทศไทย จำนวนมาก ผลของความเจริญทางด้านวัตถุที่ขาดการพัฒนาทางด้านจิตใจเป็นที่มาของปัญหาสังคมที่ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ อาทิ ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาแหล่งอบายมุข แหล่งเริงรมย์ โสเภณีเด็ก การใช้แรงงาน และละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ภาวะมลพิษ ปัญหาการจราจรและอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาสุขภาพ ทั้งทางกายและทางจิต เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นผลพวงของการพัฒนาทางวัตถุอย่างขาดความสมดุลกับการพัฒนาทางด้านจิตใจทั้งสิ้น (ทิตินา แคมมณี. 2541, 52-53)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการให้ความรู้ต่าง ๆ แก่เยาวชนที่อยู่ในช่วงสำคัญของชีวิต นับได้ว่าเป็นการพัฒนาเยาวชนได้ดีและสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การปลูกฝังหรือให้ความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญ นักศึกษาจะเป็นคนดีของสังคมหรือจะเป็นปัญหาของสังคมขึ้นอยู่กับวัยนี้ เป็นสำคัญ การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่างมีปรัชญา เป้าหมายและวิธีดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายแตกต่างกันไป แต่ก็ยังต้องยึดแนวทางตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 ได้กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ในส่วนของคุณภาพที่พึงประสงค์สามประการของบัณฑิต โดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นประการแรก ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายไว้ว่า “ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย...” ด้วยเหตุนี้บทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

นอกจากต้องเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้กับนิสิตนักศึกษาแล้ว ยังต้องพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมมีความรับผิดชอบ มีวินัยควบคู่ไปด้วย

จากประเด็นที่เป็นข้อวิพากษ์บทบาทของอุดมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผนวกกับความคาดหวังของสังคมที่มีต่อบทบาทและหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา และประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน การศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่ากระแสของการประเมินคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันเน้นไปที่คุณภาพของอาจารย์และนักศึกษาในด้านวิชาการเป็นส่วนใหญ่ นักศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นผลผลิตที่บ่งชี้คุณภาพของสถาบันการศึกษา จะถูกประเมินคุณภาพโดยพิจารณาจากปริมาณ คุณภาพ และการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ภาวะการมีงานทำหรือการศึกษาต่อ รวมถึงความพึงพอใจของนายจ้างเป็นหลัก ผู้วิจัยเชื่อว่า คุณภาพของบุคคลมิได้อยู่ที่ความรู้หรือการมีงานทำเพียงอย่างเดียว คุณธรรมและจริยธรรมเป็นคุณภาพส่วนสำคัญที่บุคคลพึงมี เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยเฉพาะนักศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นกำลังที่จะก้าวไปเป็นแรงกำลังที่สำคัญของบ้านเมือง ก็ควรจะได้รับ การปลูกจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ได้แถลงข่าวถึงทิศทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาเมื่อวันอาทิตย์ที่ 6 พฤศจิกายน 2548 ณ ห้องประชุมกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะมุ่งเน้นสู่เป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกๆระดับ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ การศึกษาจริยธรรมของนักศึกษาในครั้งนี้นำให้ทราบจริยธรรมของนักศึกษา คณะโบราณคดี อันจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากร และคณาจารย์ของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัย

ศิลปากร ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมหรือปลูกจิตสำนึกในด้านจริยธรรมให้แก่นักศึกษาได้อย่างครบถ้วนเพื่อเสริมสร้างความสมดุลให้แก่นักศึกษาทั้งความรู้ควบคู่กับจริยธรรมได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีเพศ และระดับชั้นปีแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบระดับความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมถึงความแตกต่างของระดับความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาจำแนกตามเพศ และระดับชั้นปี อันจะเป็นแนวทางให้คณาจารย์ของคณะโบราณคดี ผู้บริหารของคณะ และผู้บริหารมหาวิทยาลัยศิลปากร จัดกิจกรรมพัฒนา และปรับปรุงจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตและเยาวชนของชาติที่สมบูรณ์แบบ นอกจากนี้ ยังเป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยที่จะขยายขอบเขตงานวิจัยต่อไปในอนาคต

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษาของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีเพศและชั้นปีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้านจริยธรรม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปรอิสระ มี 2 ตัวแปร ได้แก่ เพศ แบ่งเป็น เพศชาย เพศหญิง ระดับชั้นปี แบ่งเป็น 4 ชั้นปี คือ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ตัวแปรตาม มี 9 ประการ ได้แก่ ความคิดเห็นจริยธรรมโดยรวมและความคิดเห็นจริยธรรมด้านสัมมาทฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากรรมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2548 ของคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 964 คน เป็นชาย 168 หญิง 796 คน

ผู้วิจัยประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร $n = \frac{N}{1+Ne^2}$ ค่าขนาดโดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรต้องไม่น้อยกว่า 283 คน

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ชั้นปีเป็นชั้นในการสุ่ม (Strata) และคนเป็นหน่วยการสุ่ม (Unit) และสุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้นปีด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยคำนวณสัดส่วนในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามจำนวน 290 ชุดรายละเอียดดังตาราง 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยพิจารณาคำนิยามอริยมรรคมีองค์ 8 ตามที่ได้ศึกษาจากเนื้อหาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว สร้างข้อความเกี่ยวกับอริยมรรคมีองค์ 8 จำนวน 100 ข้อ ตามคำนิยามให้ครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน แล้วหาคุณภาพ โดยการนำข้อความที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เพื่อพิจารณาว่าข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น มีความสอดคล้องกับคำนิยามหรือไม่ และพิจารณาความเป็นปรนัยของข้อความ จากนั้นผู้วิจัยจึงปรับแก้ไขแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2. เมื่อได้ข้อความที่แก้ไขแล้วผู้วิจัยนำไปสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นด้านจริยธรรม แบ่งเป็น 3

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	จำนวนประชากร (N)/กลุ่มตัวอย่าง (n)				รวม	
	ชาย (N)	ชาย(n)	หญิง(N)	หญิง(n)	ประชากร (N)	กลุ่มตัวอย่าง(n)
ปีที่ 1	59	23	257	75	316	98
ปีที่ 2	35	9	215	61	250	70
ปีที่ 3	43	15	175	51	218	66
ปีที่ 4	31	10	149	46	180	56
รวม	168	57	796	233	964	290

ตอน ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ และชั้นปีที่ศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ด้านจริยธรรม เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 98 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก ได้ข้อความที่มีคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนก จำนวน 89 ข้อ ผู้วิจัย จึงนำข้อที่มีคุณภาพไปสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไปและคำตอบจากข้อคำถามปลายเปิดนำไปเป็นแนวในการถามความคิดเห็นอื่น ๆ

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน นำไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามงานวิจัย และทดสอบสมมติฐาน

สถิติและการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยโปรแกรม SPSS Version 11.0 ในการวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การทดสอบที (t-test) สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - coefficient) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ เปรียบเทียบความ

แตกต่างจำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบที (t-test) เปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามชั้นปีโดยใช้ One - way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้ Scheffe'

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้หลักอัตราภาคชั้น ดังนี้

- 4.21 - 5.00 หมายถึง มีจริยธรรมระดับมากที่สุด
- 3.41 - 4.20 หมายถึง มีจริยธรรมระดับมาก
- 2.61 - 3.40 หมายถึง มีจริยธรรมระดับปานกลาง
- 1.81 - 2.60 หมายถึง มีจริยธรรมระดับน้อย
- 1.00 - 1.80 หมายถึง มีจริยธรรมระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา จำนวน 290 คน เป็นหญิงร้อยละ 80.3 ชาย ร้อยละ 19.7 จำแนกตามระดับชั้นปีพบว่า เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 33.8 รองลงมาคือชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 24.1 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 22.8 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 19.3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากการศึกษาความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษา พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านจริยธรรมรายด้านอยู่ระหว่าง 3.06 - 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .37 - .55 มีการกระจายของคะแนนในระดับปานกลาง นักศึกษามีความคิดเห็นจริยธรรมด้านสัมมาวาจา สัมมาสติ และสัมมาสมาธิในระดับปานกลาง ด้านอื่นคือสัมมาทฐิ สัมมาสังกัปปะ

สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ และ จริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก รายละเอียดตาม ตาราง 2

ผลการวิจัยจำแนกตามเพศพบว่าความคิดเห็น ด้านจริยธรรมรายด้านของนักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยอยู่ ระหว่าง 3.07 - 3.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่า อยู่ระหว่าง .39 - .57 มีการกระจายของคะแนนใน ระดับปานกลาง นักศึกษาหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.05 - 3.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .37 - .54 มีการกระจายของคะแนนในระดับปานกลาง นักศึกษาชายและหญิงมีจริยธรรมในระดับมาก เหมือนกัน ได้แก่ ด้านสัมมาทิวี่ สัมมากัมมันตะ และ

สัมมาวายามะ ในระดับปานกลางเหมือนกัน ได้แก่ สัมมาวาจา สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ จริยธรรมของ นักศึกษาชายและหญิงที่อยู่ในระดับต่างกันคือ นักศึกษา ชายอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาหญิงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จริยธรรมด้านสัมมาสังกัปปะ สัมมาอาชีวะ และ จริยธรรมโดยรวม รายละเอียดตามตาราง 3

ผลการวิจัยจำแนกตามระดับชั้นปี พบว่า ความ คิดเห็นด้านจริยธรรมรายด้านของนักศึกษา นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.11 - 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .29 - .58 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.18 - 3.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .44 - .52

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษา

จริยธรรมด้าน	\bar{X} (n = 290)	S.D.	ความหมาย
สัมมาทิวี่	3.74	.45	มาก
สัมมาสังกัปปะ	3.47	.44	มาก
สัมมาวาจา	3.23	.37	ปานกลาง
สัมมากัมมันตะ	3.75	.54	มาก
สัมมาอาชีวะ	3.45	.48	มาก
สัมมาวายามะ	3.56	.55	มาก
สัมมาสติ	3.26	.41	ปานกลาง
สัมมาสมาธิ	3.06	.45	ปานกลาง
จริยธรรมโดยรวม	3.45	.32	มาก

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาจำแนกตามเพศ

จริยธรรมด้าน	ชาย (n = 57)			หญิง (n = 233)		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
สัมมาทิวี่	3.71	.51	มาก	3.74	.44	มาก
สัมมาสังกัปปะ	3.38	.41	ปานกลาง	3.49	.44	มาก
สัมมาวาจา	3.16	.40	ปานกลาง	3.25	.37	ปานกลาง
สัมมากัมมันตะ	3.65	.53	มาก	3.78	.54	มาก
สัมมาอาชีวะ	3.35	.43	ปานกลาง	3.47	.49	มาก
สัมมาวายามะ	3.50	.57	มาก	3.57	.54	มาก
สัมมาสติ	3.31	.39	ปานกลาง	3.24	.41	ปานกลาง
สัมมาสมาธิ	3.07	.51	ปานกลาง	3.05	.43	ปานกลาง
จริยธรรมโดยรวม	3.40	.32	ปานกลาง	3.46	.32	มาก

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.07 - 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .39 - .51 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.79 - 3.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง .34 - .62

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 มีจริยธรรมในระดับมากเหมือนกัน ได้แก่ ด้านสัมมาทิวะ สัมมา กัมมันตะ สัมมาวาจา สัมมาสมาธิ ในระดับปานกลางเหมือนกัน ได้แก่ สัมมาวาจา สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ ส่วนจริยธรรมที่อยู่ในระดับต่างกันคือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 และ 3 ที่อยู่ในระดับมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ สัมมาสังกัปปะ สัมมาอาชีวะ และจริยธรรมโดยรวม รายละเอียดตามตาราง 4

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาเพศชายและหญิง รายงานและรวมทุกด้าน พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีจริยธรรมรายงานและโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ นักศึกษาชายและหญิงมีจริยธรรมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 รายงานและรวมทุกด้าน พบว่า นักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นจริยธรรมด้านสัมมาทิวะ สัมมา กัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวาจา สัมมาสติ สัมมาสมาธิ และจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างน้อย 1 คู่ ส่วนจริยธรรมด้านสัมมาสังกัปปะ และสัมมาวาจาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายคู่ พบว่า

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 และ 3 มีจริยธรรมด้านสัมมาทิวะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ และจริยธรรมโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี

จริยธรรมด้าน	ชั้นปีที่ 1 (n = 98)			ชั้นปีที่ 2 (n = 70)			ชั้นปีที่ 3 (n = 66)			ชั้นปีที่ 4 (n = 56)		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
-สัมมาทิวะ	3.76	.42	มาก	3.78	.44	มาก	3.82	.41	มาก	3.53	.52	มาก
-สัมมาสังกัปปะ	3.47	.41	มาก	3.55	.43	มาก	3.49	.48	มาก	3.35	.45	ปานกลาง
-สัมมาวาจา	3.23	.35	ปานกลาง	3.29	.40	ปานกลาง	3.27	.39	ปานกลาง	3.12	.34	ปานกลาง
-สัมมากัมมันตะ	3.64	.55	มาก	3.83	.46	มาก	3.97	.46	มาก	3.61	.62	มาก
-สัมมาอาชีวะ	3.41	.47	มาก	3.56	.49	มาก	3.59	.45	มาก	3.21	.40	ปานกลาง
-สัมมาวาจา	3.46	.58	มาก	3.63	.52	มาก	3.74	.51	มาก	3.43	.50	มาก
-สัมมาสติ	3.24	.29	ปานกลาง	3.33	.46	ปานกลาง	3.38	.44	ปานกลาง	3.04	.40	ปานกลาง
-สัมมาสมาธิ	3.11	.43	ปานกลาง	3.18	.44	ปานกลาง	3.07	.49	ปานกลาง	2.79	.35	ปานกลาง
จริยธรรมโดยรวม	3.42	.30	มาก	3.53	.31	มาก	3.55	.31	มาก	3.27	.31	ปานกลาง

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจริยธรรมด้านสัมมากรรมันตะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่อื่นนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีจริยธรรมด้านสัมมาอาชีวะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่อื่นนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจริยธรรมด้านสัมมาวายามะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คู่อื่นนอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษา พบว่านักศึกษา จำนวน 104 คน มีความคิดเห็นที่ตนเองได้รับการส่งเสริมจริยธรรมจากคณะโบราณคดีและมหาวิทยาลัยศิลปากรด้านความสามัคคี จำนวน 37 คน (ร้อยละ 35.58) ทำประโยชน์ให้สังคม ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส จำนวน 20 คน (ร้อยละ 19.23) การเสียสละและเอื้อเฟื้อ จำนวน 14 คน (ร้อยละ 13.46) การปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ทำงานร่วมกับผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา จำนวน 10 คน (ร้อยละ 9.62) การทำบุญตักบาตรและเป็นคนดี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 7.69) ความอดทน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 7.69) เคารพผู้อาวุโส จำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.77) ความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เคารพกฎระเบียบของสังคม จำนวน 5 คน (ร้อยละ 4.81) และเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ งดเหล้าและบุหรี่ ไม่เห็นแก่เงิน ไม่นิยมด้านวัตถุ รักสถาบัน

นักศึกษาจำนวน 62 คน ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรจัดกิจกรรมหรือส่งเสริมจริยธรรมเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับค่าธรรมะ ปฏิบัติสมาธิ และบวชชีพราหมณ์ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 19.35) การบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่เด็กกำพร้า คนชรา ผู้ด้อยโอกาส จำนวน 9 คน (ร้อยละ 14.52) ความมีน้ำใจ การอยู่ร่วมกันในสังคมและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จำนวน 9 คน (ร้อยละ 14.52) เลิกเหล้า และบุหรี่ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 11.29) ฝึกความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย

ตรงต่อเวลา จำนวน 6 คน (ร้อยละ 9.68) การทำบุญตักบาตรและทำดี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 9.68) และเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ ความพอเพียง ความสามัคคี ความอดทน รักนวลสงวนตัว มารยาท การแต่งกาย ซื่อสัตย์ การเคารพครูอาจารย์ ความกตัญญู การสอดแทรกจริยธรรมในการเรียนการสอน และการจัดห้องให้ชาวมุสลิมหรือศาสนาอื่นให้ทำกิจกรรมทางศาสนา

นักศึกษาจำนวน 263 คน ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าปัจจุบันนักศึกษาที่จบจากสถาบันอุดมศึกษาขาดจริยธรรมในเรื่องการดื่มสุรา สูบบุหรี่ และยาเสพติดมากที่สุดเป็นอันดับ 1 อันดับ 2 ความพอดี ไม่นิยมวัตถุ อันดับ 3 การรักนวลสงวนตัว อันดับ 4 การพูดจาสุภาพ และอันดับ 5 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาคณะโบราณคดี พบว่า นักศึกษามีจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษามีจริยธรรมในระดับมากด้านสัมมากรรมันตะมากที่สุด รองลงมาคือ สัมมาทฐิ สัมมาวายามะ สัมมาสังกัปปะ และสัมมาอาชีวะ และในระดับปานกลาง ได้แก่ สัมมาสติ สัมมาวาจา และสัมมาสมาธิ ตามลำดับ สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากรที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2547 (วัชรีย์ อารีย์, 2548, 22) ที่พบว่าบัณฑิตคณะโบราณคดีมีคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพอยู่ในระดับมากในเรื่องความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา เป็นผู้มีวินัย นอกจากนี้ นักศึกษายังได้รับการปลูกฝังในเรื่องสัมมากรรมันตะจากการร่วมกิจกรรมและปลูกฝังจริยธรรมในมหาวิทยาลัยตามที่นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังเช่น ได้รับการส่งเสริมให้ทำประโยชน์ให้สังคม ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส รู้จักเสียสละและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น อีกทั้ง นักศึกษายังแสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมที่ควรจัดเพิ่มเติมมากที่สุด ได้แก่ ค่าธรรมะ การ

ปฏิบัติสมาธิ และบวชชีพรหมณ์ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมจริยธรรมด้านสัมมาสติ และสัมมาสมาธิ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาบางส่วนทราบว่าตนยังขาดจริยธรรมในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษามีจริยธรรมด้านสัมมาสติ และสัมมาสมาธิน้อยที่สุด นอกจากนี้จริยธรรมด้านสัมมาวาจา ก็เป็นจริยธรรมที่ควรให้การส่งเสริมโดยเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของสุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย (2543, บทคัดย่อ) ที่มีผู้ทรงคุณวุฒิได้ความคิดเห็นไว้ว่าโดยเฉลี่ย คุณธรรมที่นิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาเร่งด่วนที่สุดคือการมีวินัย รับผิดชอบ และสัจจะ

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านจริยธรรมโดยรวมและรายด้านของนักศึกษาเพศชายและหญิง พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงดา เครือติพา (2544, 58) ซึ่งพบว่านักศึกษาของวิทยาลัยพลศึกษาเพศชายและหญิงมีค่าเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และงานวิจัยของพิณทิพย์ ว่างเกล็ดแก้ว (2547, 54) ที่พบว่า จริยธรรมด้านความอดทนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพศชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจากระดับจริยธรรมโดยรวม พบว่า นักศึกษาหญิงมีจริยธรรมในระดับมาก นักศึกษาชายมีจริยธรรมในระดับปานกลาง

พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสัมมาสังกัปปะ นักศึกษาหญิงมีจริยธรรมในระดับมาก นักศึกษาชายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยธรรมชาติแล้วเพศชายและหญิงมีลักษณะที่ต่างกันทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา การรับรู้สิ่งต่าง ๆ รวมถึงการอบรม เลี้ยงดูระหว่างเพศชายและเพศหญิงก็มีความแตกต่างกัน ซึ่งเพศชายจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความกล้าหาญมีความเป็นผู้นำ ได้รับอิสระมากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ เพศชายยังเป็นเพศที่เข้มแข็ง ชอบความท้าทาย ชอบลองสิ่งใหม่ ๆ ชอบแสดงความคิดเห็นและกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ในขณะที่เพศ

หญิงได้รับการเลี้ยงดูให้เป็นผู้มีความสุภาพอ่อนโยน เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา มีความเห็นอกเห็นใจดังที่อนันต์ ศรีโสภ (2527, 1) กล่าวว่า ผู้ชายและผู้หญิงมีแนวโน้มทางจิตวิทยาที่แตกต่างกันคือผู้ชายมักสนใจในเรื่องอำนาจวาสนา การทำงานให้สำเร็จ ส่วนผู้หญิงมักยึดถือประเพณี เศรษฐศาสตร์ ศาสนา มีระเบียบวินัยและรักความสวยงาม

จริยธรรมด้านสัมมาทฐิ สัมมาภังคะ สัมมาอาชีวะ และสัมมาวายามะ นักศึกษาหญิงและชายมีจริยธรรมในระดับมากเหมือนกัน

จริยธรรมด้านสัมมาวาจา สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ นักศึกษาหญิงและชายมีจริยธรรมในระดับปานกลางเหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า นักศึกษาชายมีค่าเฉลี่ยจริยธรรมด้านสัมมาสติและสัมมาสมาธิสูงกว่าเพศหญิง

ระดับจริยธรรมดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสรรค์ ทองคำบรรจง (2545, 165) ที่วิจัยพบว่า โครงการสร้างทางจริยธรรมของนักศึกษาชายและหญิง มีระดับโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยของตัวแปรสัมมาทฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาภังคะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ และสัมมาสมาธิของนักศึกษาหญิงสูงกว่านักศึกษาชาย ส่วนนักศึกษาชายมีจริยธรรมด้านสัมมาสติ สูงกว่านักศึกษาหญิง และผลการวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย (2543, 201 - 202) ที่พบว่านักศึกษาชายประเมินตนเองว่ามีคุณธรรมด้านความมีสติสูงกว่านักศึกษาหญิง

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 พบว่า จริยธรรมโดยรวมนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จริยธรรมรายด้านพบว่าจริยธรรมด้านสัมมาทฐิ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จริยธรรมด้านสัมมากรรมันตะ และสัมมาวายามะ
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 4 แตกต่างจากนักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จริยธรรมด้านสัมมาอาชีวะของนักศึกษาชั้นปีที่
2 และ 3 แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ

จริยธรรมด้านสัมมาสังกัปปะและสัมมาวาจา นัก
ศึกษาชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 มีจริยธรรมไม่แตกต่าง
กัน

เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่าค่าเฉลี่ยจริยธรรม
โดยรวมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 มากขึ้นตาม
ลำดับชั้นปี แต่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ยจริยธรรม
โดยรวมน้อยกว่าชั้นปีอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
เสกสรร ทองคำบรรจง (2545, 159 - 168) พบว่า
ระดับโดยเฉลี่ยของโครงสร้างทางจริยธรรมของกลุ่ม
นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 4
จริยธรรมรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ย
ตัวแปรสัมมาสังกัปปะ สัมมากรรมันตะ สัมมาทิฐิ
สัมมาวาจา สัมมาสมาธิ สัมมาอาชีวะ และสัมมาสติ
สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนตัวแปรสัมมาวายามะ
พบว่านักศึกษาทั้งสองชั้นปีมีระดับค่าเฉลี่ยไม่แตกต่าง
กัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยของพนิดา
กมลรัตน์ (2541, บทคัดย่อ) ที่พบว่าอริยมรรคมี
องค์ 8 ของเด็กระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6
เพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียน

จากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 มี
ระดับจริยธรรมน้อยกว่าชั้นปีอื่น ๆ นั้น ทั้งนี้อาจเป็น
เพราะอิทธิพลจากเพื่อนเป็นส่วนสำคัญมากกว่าอิทธิพล
จากครูหรือการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ เนื่องจากการ
ผลการวิจัยของเสกสรร ทองคำบรรจง นั้นพบว่า
ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่
1 และเพิ่มขึ้นกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คือ ตัวแปรแฝง
ด้านความเป็นกัลยาณมิตรของเพื่อน ตัวแปรด้าน
ความเป็นกัลยาณมิตรของครูและการอบรมเลี้ยงดู
ตามแนวพรหมวิหาร 4 ของพ่อแม่มีผลกระทบต่อ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 แต่ลดลงในนักศึกษาชั้นปีที่ 4

โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรมด้านสัมมาอาชีวะ
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่
2 และ 3 นั้น พ่อแม่และครูควรแนะแนวหลักการ
ประกอบอาชีพที่ถูกต้องเหมาะสมแก่นักศึกษาชั้นปีที่
4 เนื่องจากนักศึกษายังเข้าสู่ภาวะการทำงานทำ อาจ
เกิดความกังวลและสับสนในการเลือกประกอบอาชีพ
ที่ถูกต้องเหมาะสม และไม่ควรรสร้างความกดดันให้
นักศึกษารับทำงานโดยไม่มีโอกาสเลือกอาชีพที่เหมาะสม
กับความชอบ ความถนัด ความรู้ความสามารถที่แท้จริง
และไม่นำเอาค่าตอบแทนเป็นเหตุผลหลักในการเลือก
ประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการศึกษาระดับอุดมศึกษา
นั้นยังทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์อาจเป็นเพราะการศึกษา
ในปัจจุบันเน้นที่องค์ความรู้โดยสอนเฉพาะส่วนที่เป็น
วิชาการ เอาวิชาเป็นตัวตั้ง ไม่สามารถทำให้ผู้เรียน
หลุดพ้นจากการครอบงำของปัจจัยแวดล้อมได้เพิ่มขึ้น
ดังที่พระธรรมปิฎก (2541, 136 อ้างถึงใน
เสกสรรค์ ทองคำบรรจง, 2549, 172) ได้ให้ข้อคิด
ที่ควรคำนึงไว้ว่า “ถ้าการศึกษาทำได้แค่ปล่อยให้คน
เป็นผลผลิตของสังคมอย่างเดียวแล้ว การศึกษาก็จะมี
คุณค่าและความหมายน้อย คือทำหน้าที่บกพร่อง การ
ศึกษาที่แท้จริงต้องทำให้คนมีอิสรภาพ สามารถเป็นปัจจัย
ที่จะนำสังคมไปสู่ความดีงาม การศึกษาปลดปล่อยคน
และคนก็ปลดปล่อยสังคม” เช่นเดียวกับสุลักษณ์
ศิวลักษณ์ (2541, 136 อ้างถึงใน เสกสรรค์ ทองคำ-
บรรจง, 2549, 172) ได้กล่าวถึงระบบการศึกษา
ปัจจุบันไว้อย่างรุนแรงว่า “ระบบการศึกษาในกระแส
หลักของรัฐหันไปปรับใช้ระบบทุนและรัฐโดยไม่ได้เน้น
สาระของการศึกษาเพื่อความเป็นไท ไม่ได้เน้นเรื่อง
ความกล้าหาญทางจริยธรรม หรือเพื่อรับรู้ความดี
ความงาม และความจริง ยิ่งการศึกษาอย่างสมัยใหม่
ได้แยกหัวใจออกจากหัวสมอง แยกจริยศึกษาออกจาก
พุทธิศึกษา การศึกษาตามสถาบันต่าง ๆ จึงไม่อาจ
สอนให้เป็นคนดีได้ แม้อ้องค์ความรู้ที่สอนได้อย่างเป็น

เสี่ยง ๆ ปราศจากความเป็นองค์รวมการสอนเพียงมุ่งให้ผู้เรียนได้สำเร็จไปเพื่อประกอบอาชีพได้เป็นเกณฑ์”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้

คณะโบราณคดีและมหาวิทยาลัยศิลปากรควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรม และเร่งปลูกฝังจริยธรรมด้านสัมมาวาจา สัมมาสติ และสัมมาสมาธิให้กับนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรเน้นจริยธรรมด้านสัมมาสติให้แก่นักศึกษาเพศหญิง นอกจากนี้ อาจารย์และผู้บริหารทุกท่านควรให้ความใส่ใจปลูกฝังจริยธรรมนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรมด้านสัมมาอาชีวะเพื่อเตรียมนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีความรู้และพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรมออกไปสร้างสังคมที่มีคุณภาพต่อไป ดังที่ ศ.ดร.สุทัศน์ ยกส้าน (2544, 20) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนจริยธรรมควรจะทำให้ไม่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อ และควรสอนในระดับชั้นปีที่ 4 ก่อนที่นักศึกษาจะออกสู่สังคม วิชาจริยธรรมถือว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและให้เรียนสนุก และให้เห็นสภาพตัวอย่างจริง และควรเน้นความขัดแย้งในความเห็นให้เป็นเรื่องธรรมชาติ เนื่องจากชีวิตต้องดำเนินอยู่ท่ามกลางความขัดแย้งตลอดเวลา นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรให้ความใส่ใจในเรื่องการบริหารจัดการด้วย เช่น การสรรหาบุคลากร โดยเฉพาะเหล่าคณาจารย์ อันเป็นรากแก้วของการบริหาร จัดการความดี บุคลากรด้านอื่น ๆ ก็ต้องมีคุณภาพดีประกอบกันไปด้วย แล้วมุ่งที่ตัวนักศึกษาเป็นสำคัญ การบริหารจัดการที่ดี ที่มีจริยธรรม และมีความเป็นธรรมของสถาบันอุดมศึกษาก็คือ การบริหารจัดการความดีในด้านต่าง ๆ ที่เริ่มจากตัวนักศึกษา บุคลากร ทีมงาน ผู้บริหาร เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดเป้าประสงค์ของการศึกษาที่ดี (Good Education) (เอกชัย สรรพโรจน์พัฒนา. 2544, 53) ทั้งยังสนองต่อกลยุทธ์มหาวิทยาลัยศิลปากรใสสะอาด เป็นการปลูก

จิตสำนึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมส่งเสริมจิตสำนึก “ราชการใสสะอาด”

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยโดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน เกี่ยวกับการสอดแทรกหลักจริยธรรมในชั่วโมงเรียนแต่ละรายวิชา และสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับความถี่ที่อาจารย์อบรมเกี่ยวกับจริยธรรมและติดตามสอบถามผู้จ้างงานบัณฑิตเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านจริยธรรมของบัณฑิตที่ทำงานในองค์กรต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา นาคสกุล. (2546). การปฏิรูปการศึกษาแก้ปัญหาจริยธรรมในสังคมไทย. วารสารวิชาการ, 6(7), 2 - 5.
- ดวงตา เครือทิวา. (2544). การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา. ปรียญญาณพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (สำเนา).
- ทิศนา แชมมณี. (2540 - 2541). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (Development of Moral, Ethics and Value: From Theory to Practice). ราชบัณฑิตยสถาน, 23(1), 52 - 53.
- นรยส ไชยศรีพรหม. (2545). ลักษณะบุคลิกภาพ และตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเชิงจริยธรรมของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 17(2), 41-51.
- พนิดา กมรัตน์. (2541). การศึกษามรรคมีองค์แปดของเด็กวัยรุ่น ในกรุงเทพมหานคร. ปรียญญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ:

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. (สำเนา).
- พระเทพเวที (ประยูรธ ปรียุตโต). (2532). การศึกษา
ที่สากลบนฐานแห่งภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ:
อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- พิณทิพย์ วังเกล็ดแก้ว. (2547). การศึกษาการใช้เหตุผล
เชิงจริยธรรม ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนคริน-
ทรวิโรฒ. ปริญาณานิพนธ์ กศ.ม. (สาขา
วิชาการอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (สำเนา).
- วัชรีย์ อารีย์. (2548). ความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มี
ต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากรที่สำเร็จการ
ศึกษาปีการศึกษา 2547. กองบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร. (สำเนา).
- สมพร เทพลีธา. (2540). การส่งเสริมศาสนาและ
จริยธรรมในยุคโลกาภิวัตน์. สภาสังคม
สงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรม-
ราชูปถัมภ์.
- สุทัศน์ ยกส้าน. (2544). การเสริมสร้างธรรมาภิบาล
จริยธรรม และความยุติธรรมในสถาบันอุดม
ศึกษาไทย. วารสาร สออ. ประเทศไทย,
- 4(1), 18-22.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). ปัจจัย
และกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม
ระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวม
ของนักศึกษามหาวิทยาลัย: การศึกษาเชิง
ปริมาณและคุณภาพ. ภาควิชาวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสกสรร ทองคำบรรจง. (2545). การศึกษาโครงสร้าง
ทางจริยธรรมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ตามแนวพระพุทธศาสนา: การสร้างมโนทัศน์
พื้นฐานการวัดความเปลี่ยนแปลง และรูปแบบ
เชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง. ปริญาณานิพนธ์
วท.ด. (สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. (สำเนา).
- อนันต์ ศรีโสภณ. (2527). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- เอกชัย สรรพโรจน์พัฒนา. (2544). แนวคิดใหม่ในการ
ส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีที่มีจริยธรรมและมี
ความเป็นธรรมกับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาใน
วัฒนธรรมไทย. วารสาร สออ. ประเทศไทย,
4(1), 47-57.

